

Stanovisko SKAV k návrhu povinného předškolního ročníku

Členské organizace SKAV podporují zodpovědnost rodičů za vzdělávání svých předškolních dětí. Role státu má být podpůrná. Rodinám, které selhávají v této oblasti, má stát cíleně a efektivně pomáhat od nejtělejšího věku dítěte.

Podporujeme multidisciplinární pomoc rodinám, které jsou ohroženy budoucím školním neúspěchem jejich dětí. Pouze navštěvování předškolního zařízení situaci nevyřeší. Myslíme si, že cílená podpora rodičů od narození dítěte v úzké spolupráci sociálních, vzdělávacích a dalších služeb může přinést výrazné změny ve školní úspěšnosti dětí. Jsme pro posilování rodičovských kompetencí.

Neznáme důvod, proč má být plošně zavedena tato nová povinnost, co pozitivního se má stát a jak budeme vyhodnocovat dopad takového opatření.

Vnímáme tato rizika:

Oslabování pocitu odpovědnosti rodičů za výchovu a vzdělání dětí.
Omezení svobody mnoha rodin a minimální dopad na řešení problémů.
Neefektivně vynaložené finanční prostředky.

Skutečnosti, které hovoří proti:

Nedostatečně pro-inkluzivní prostředí mnoha předškolních zařízení.
Chybějící zahraniční modely podporující takové opatření.
Nedostatečná kapacita předškolních zařízení ve vybraných lokalitách.
Nesouhlas většiny laické i odborné veřejnosti.
Častý vzor ve vzdělávání – Finsko - všechny děti, které trvale pobývají na jeho území, musí povinně absolvovat základní vzdělávání v délce devíti let. Zahajují je v roce, v němž dovrší sedmý rok věku. Nejde tedy o povinné předškolní vzdělávání.

Otázky, které bychom si měli klást:

Jak bude zajišťována kvalita vzdělávání v předškolních zařízeních, pokud bude povinné?
Jak konkrétně chceme pomoci učitelům ve zkvalitňování předškolního vzdělávání?
Jak plánujeme zlepšit podmínky a systém předškolního vzdělávání, aby se kvalitní práce s různorodou skupinou stala standardem?

Návrhy alternativních řešení:

Využití ověřených metod práce s rodinami – Parenting with Confidence – metodika práce s podpůrnými skupinami již od těhotenství.

Specificky řeší problém Lichtenštejnsko. Všechny děti, které dosáhly věku čtyř let, mají podle zákona právo účastnit se dvouletého předškolního vzdělávání, které je pro většinu dětí nepovinné. Výjimku tvoří děti, jejichž prvním jazykem není němčina; pro tyto děti je předškolní vzdělávání od pěti let povinné. Během tohoto roku děti získávají nejen značnou jazykovou podporu, ale zároveň je kladen důraz na všestranný rozvoj dítěte.

Míra pro-inkluzivity např. belgických školek dosahuje takové úrovně, že školka natolik respektuje kulturu, jazyk a zvyky v rodině, že nevznikají zbytečné bariéry. Výběr způsobu spaní, usínacích rituálů, všudypřítomné srozumitelné piktogramy, cílená podpora čtenářské gramotnosti dětí, pro které není např. vlámsština rodným jazykem, učitelky se učí dopředu základním pokynům v rodném jazyce dětí apod. - vše podporuje chuť rodin zapojit se.

Toto stanovisko bylo zpracováno u příležitosti Kulatého stolu SKAV a EDUin (19. 2. 2015) na téma: Povinný předškolní ročník, ano či ne?